

“... TENIR POCA SAL AL CAP ...”

No tenir sentit, judici, ésser un poc eixemple o bambo, precisament sense sal.

Tantes poden ésser les explicacions que podem donar a aqueixa locució, que és assai coneixuda i amprada encara avui freqüentment, segons usos i costums específics, sense fer-li perdre aquell significat que tradicionalment és comú per tots.

En primer lloc aquesta manera de diure és ben habitual en els conflictes o en les relacions entre diverses generacions, en àmbit dels quals és quasi descomptat que els grans atribueixin sobretot als joves o als minyons aquesta... “mancança de sal”.

Però és una locució que se utilitza també referida a persones adultes que amb la manera de fer o de parlar demostren de tendre poc seny o judici, i alhora mos ve de diure que tenen poca sal al cap, o no ne tenen per arrés.

No és fàcil arribar amb seguresa a l'origen de aquesta expressió:

és segur que de sempre la creença popular ha atribuït a la sal poders especials fins i tot quasi màgics. Tota aqueixa creença popular ja té documentació al temps dels romans que pensaven que la sal tenguessi poders miraculosos, i també per això veniva amprada abundantment per condir el menjar amb la convicció que la sal eliminessi eventuais verens continguts en els aliments.

Però sobretot, de sempre i en totes les cultures i tradicions la sal és estada lligada a la sapiència, a la capacitat a obrar amb saviesa, en totes les circumstàncies de la vida humana, sigui en àmbit social, com en àmbit moral i també en àmbit religiós. Fins a pocs decennis fa una de les cerimònies que acompanyaven l'administració del sacrament del baptisme era precisament el gest simbòlic de posar en boca a qui veniva batiat un poc de sal amb l'auguri i el convit a obrar, com

home i com cristià amb “saviesa”. És clar que el mateix significat de aquesta locució se troba també en altres locucions o proverbis, o amb significats en qualqui manera diferents, com, per exemple, obrar no solament am saviesa i prudència, sinó també amb llestesa i astúcia.

Segurament amb el passar del temps “no tenir sal al cap” és estada utilitzada per indicar aquelles persones que no tenen un bon comportament, o que no tenen equilibri en la manera de parlar, mentre al contrari, qui “té sal al cap”, és la persona que segons el judici de la gent té saviesa, parla amb judici i bon sentit.

Per acabar vull recordar que a resumir aquesta manera de diure hi és la famosa frase llatina, que recorda a tots que és necessari obrar “Cum grano salis”.

Vito Loi